

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อความเหนื่อยล้าใน ผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูกที่ได้รับรังสีรักษา กรอบทฤษฎีที่ใช้คือทฤษฎีความเหนื่อยล้าของไปเปอร์และทฤษฎีระบบการพยาบาลของโอเร็ม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูก จำนวน 30 รายที่มารับการฉายแสงที่แผนกรังสีรักษา โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยศรีนครเชียงใหม่ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกันยายน 2544 โดยเลือกคุณสมบัติตามเกณฑ์คือ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีคะแนนความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ 60 ขึ้นไป มีแผนการรักษาด้วยการฉายรังสี 30 ครั้งขึ้นไป มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถติดต่อสื่อสารได้เข้าใจ และยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดในเรื่องเพศ อายุและคะแนนความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งได้แก่ วิดีทัศน์ 3 ตอน โดยตอนที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับรังสีรักษา การเตรียมตัวมารับการฉายรังสี และระบบบริการ ตอนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลตนเองเพื่อบรรเทาความเหนื่อยล้าสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับรังสีรักษา และตอนที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลตนเองเพื่อบรรเทาความเหนื่อยล้าหลังเสร็จสิ้นการรักษา ซึ่งหาความตรงของเนื้อหาโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ทำการแก้ไขและนำไป จัดทำสื่อวีดิทัศน์ และคู่มือการดูแลตนเองเพื่อบรรเทาความเหนื่อยล้าสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับรังสีรักษา สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย หาความตรงด้านเนื้อหาโดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน แก้ไขและได้นำไปทดลองใช้กับผู้ป่วย จำนวน 3 ราย และนำมาปรับปรุงอีกครั้ง ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดความเหนื่อยล้าของไปเปอร์ (PFS) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยปิยวรรณ ปฤษฎานุกรงษ์ (2543) ซึ่งผู้วิจัยนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยรวมเท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านเท่ากับ 0.88-0.95 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยให้ระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่กลุ่มทดลอง ด้วยการให้ชมวีดิทัศน์ตอนที่ 1 ในวันแรกก่อนได้รับรังสีรักษา ตอนที่ 2 ในวันที่ 5 ของการได้รับรังสีพร้อมกับแจกคู่มือการดูแลตนเองเพื่อบรรเทาความเหนื่อยล้าสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับรังสีรักษา และชมวีดิทัศน์ตอนที่ 3 ในวันที่ 25 ของการ

ได้รับรังสีรักษา รวมทั้งเข้าพบผู้ป่วยและญาติสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ส่วนการรวบรวมข้อมูลทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกระทำโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแบบวัดความเหนื่อยล้าด้วยตนเองในวันแรกก่อนได้รับการฉายรังสี หากกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านได้ ผู้วิจัยจะอ่านข้อความและให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตอบแบบวัดความเหนื่อยล้าครั้งที่ 2 และ 3 ในวันที่ 15 และวันที่ 30 ของการได้รับรังสี จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ FW

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูกที่ได้รับรังสีรักษาและได้รับระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้จะมีคะแนนเฉลี่ยของความเหนื่อยล้าต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเพียงอย่างเดียวในวันที่ 15 ของการได้รับรังสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. ผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูกที่ได้รับรังสีรักษาและได้รับระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้จะมีคะแนนเฉลี่ยของความเหนื่อยล้าต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเพียงอย่างเดียวในวันที่ 30 ของการได้รับรังสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาโปรแกรมสนับสนุนและให้ความรู้ของพยาบาลประจำการต่อผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูกที่ได้รับรังสีรักษา เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองและบรรเทาความเหนื่อยล้าจากผลของรังสีรักษา
2. ด้านการวิจัย เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยเกี่ยวกับมะเร็งหลังโพรงจมูก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากความเหนื่อยล้ายังอาจพบได้หลังการฉายรังสี จึงอาจเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาโดยเพิ่มการติดตามผลของระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อระดับความเหนื่อยล้าระยะยาว เช่น วัดระดับความเหนื่อยล้าในช่วงมาตรวจตามนัดหลังเสร็จสิ้นการฉายรังสี
2. เนื่องจากระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ แม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้เห็นถึงประสิทธิผลของระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการลดความเหนื่อยล้า แต่หากจะมีการพัฒนาระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้

ความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการลดความเหนื่อยล้าได้มากขึ้น อาจทำได้โดยปรับลดจำนวนครั้งในการพบผู้ป่วย แต่เพิ่มระยะเวลาของการพบปะแต่ละครั้งให้นานมากขึ้น

3. ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเหนื่อยล้ารายด้านในผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูก หรือมะเร็งตำแหน่งอื่น ๆ ที่ได้รับรังสีรักษา ซึ่งอาจได้ลักษณะเฉพาะของการรับรู้ความเหนื่อยล้ารายด้านในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษา

4. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กและคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรผู้ป่วยมะเร็งหลังโพรงจมูกโดยทั่วไปได้ จึงควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างและทำการวิจัยซ้ำ